Otázkou soustavného značení materiálu se zabýval náš i cizí průmysl již před válkou, neboť vzrůstající počet konstrukčních materiálů nezbytně vyžadoval spolehlivého a jednoznačného označování a rozlišování. Časem se vytvořila řada těchto soustav vzájemně se od sebe lišících, a to nejen druhem značky, ale i jejím obsahem. Tato nejednotnost se projevovala nepříznivě jak ve výrobě, tak i v obchodě. Je nutno si uvědomit, že soustava značení materiálu musí, mimo naprostou jednoznačnost, umožňovati i soustavné zařaďování nových materiálů. Značky musí býti krátké, jednoduché, musí mít určitou odbornou náplň, která neklade příliš velkých požadavků na paměť a nečiní potíží ani v závodní nebo v obchodní administrativě, ani při jejich vyrážení do skladovaného materiálu. Význam takové jednotné číselné soustavy vynikne zvlášť v dnešním ústředně řízeném a plánovaném hospodářství. Soustava, jak ji zde podáváme, je jen návrh, který bude dále projednáván; úkolem článku je jenom poukázati již nyní na důležitost prací o jednotném značení všech technických materiálů a objasniti zásady nové číselné soustavy.

Patentní hlídka.

(V této rubrice, kterou se laskavě uvolil vésti pan Dr. Ing. Ludvík Špirk, budeme sledovati nové vynálezy, přihlášené u Patentního úřadu republiky Československé k patentování, určené po skončeném úředním průzkumu k uveřejnění a vyložení, nově udělené i zaniklé čsl. patenty z oboru výroby železa, hutnictví slévárenství, jakož i nová ustanovení čsl. patentového zákona a příslušná nová nařízení.)

Dále uvedené patentové přihlášky byly uveřejněny po skončeném průzkumu, provedeném Patentním úřadem ČSR v Praze-Karlíně, Vítkova 12, ve smyslu ustanovení § 57 patentového zák. ze dne 15. května 1946. Jsou vyloženy se všemi přílohami po dva měsíce, t. j. do 15. července 1946 ve výkladně Patentního úřadu v Praze I, Na Františku, budova min. průmyslu. Během této lhůty lze proti udělení patentu na vynálezy, jichž se týkají, podati odůvodněné námitky čili odpor podle ustanovení § 58 pat. zák. u Patentního úřadu v Praze ve dvojím vyhotovení.

Pro uvedené předměty (vynálezy) nabývá žadatel o patent dnem 15. května 1946, t. j. dnem, kdy byla uveřejněna a vyložena, prozatímní ochranu podle ustanovení § 57, předposledního odstavce pat. zák. na území, na kterém tento zákon platí.

Použití litiny nebo oceli, které mimo obvyklé příměsky obsahuje ještě 0.05 až 5% cínu jako materiálu pro předměty, u kterých záleží na dobré odolnosti proti opotřebení. Třída 18 b. Zn. spisu P-6063-33. (Důležité pro nahlédání do spisu ve výkladně Patentního úřadu). Přihlásila dne 7. X. 1933 fa Akciová společnost dř. Škodovy závody v Plzni, Praha.

Způsob kalení střel, zejména pancéřových, při kterém kapalina proudí od špičky střely jedním nebo více proudy po jejím povrchu směrem ke dnu. Současně se střele přivádí teplo ode dna, případně z dutiny střely ke špičce. Tř. 18 b. Zn. spisu 2037-36. Přihlásila dne 26. III. 1936 fa Akciová společnost dř. Škodovy závody v Plzni, Praha.

Drátové těleso, které má pevnost v tahu nejméně 1 1/2 krát tak velkou jako je pevnost v tahu čisté mědi a měrný odpor téhož veličinového řádu, jako je měrný odpor čisté mědi a které se skládá ze slitiny mědi a zirkonu. Slitina obsahuje 0.02 až 5% zirkonu, zvláště však 0.2 až 3% zirkonu. Tř. 40 c. Zn. spisu P-2244-38. Přihlásila dne 1. IV. 1938 fa N. V. Philip's Gloeilampen - Fabriken, Eidhoven, se žádostí o prioritu z 2. IV. 1937 (Německo).

Způsob výroby tvarovek a podobných částí ze slitin hliníku rychloběžnými obráběcími stroji, odbírajícími třísku, podle čsl. patentu č. 72.802. Slitiny se před zpracováním, při kterém se odbírá tříska, podrobí thermickému zpracování, které vede k rozpadu tvrdých, křehkých krystalů, skládajících se z intermetalických sloučenin. Tř. 40 c. Zn. spisu P-3999-37. Přihlásila dne 19. VI. 1937 jako první přídavek k čsl. patentu fa I. G. Farbenindustrie A.-G., Frankfurt n/M., s žádostí o prioritu z 25. VI. 1936. (Německo).

Způsob výroby tvarovek a podobných částí ze slitin hliníku rychloběžnými obráběcími stroji, odbírajícími třísku, podle čsl. patentu č. 72802. Slitiny obsahují 0.2 až 4% zinku. Tř. 40 c. Zn. spisu P 6097-37. Přihlásila dne 27. IX. 1937. fa I. G. Farbenindustrie A. G., Frankfurt n/ M. se žádostí o prioritu z 11. XII. 1936. (Německo).

Rozhledy.

Nová slitina hliníku. *) 669.715-5

Během války byla propracována v Americe nová hliníková slitina, která svou pevností odpovídá ocelovým plechům, při čemž má mnohem nižší váhu a lepší vzdornost proti korosi. Tato slitina má označení ALCOA 75 S, její složení je asi 5.75% Zn, 2.5% Mg a 1.6% mědi s malým přídavkem manganu, Cr, Ti. Prodává se v různých formách, také jako plátované plechy. Jiný typ slitiny s vysokou pevností je slitina Reynolds R 301, jež obsahuje asi 4% Cu, 1% Si, 0.8% Mn a 0.5% Mg a bývá plátována korosivzdornou hliníkovou slitinou s 0.7% Si a 1.2% Mg.

Tepelné zpracování slitiny ALCOA 75 S bylo proti původnímu způsobu poněkud pozměněno. Dříve se doporučovalo, aby bylo stárnutí provedeno teprve 2 hodiny po zakalení, nebo po uskladnění nejméně 2 dny za normální teploty. Nicméně byl během doby nalezen výhodnější postup tepelného zpracování. Dnes se používá nejčastěji stár-